

4. Цивільний кодекс України. Від 16 січня 2003 р. № 435-IV. З подальшими змінами // Відомості Верховної Ради (ВВР). - 2003. - № 40-44. - Ст. 356.
5. «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»: Закон України від 30.06.1999 р. № 784- XIV.- [Електронний ресурс].-Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
6. «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень» : Закон України від 18.11.2003 р. №1255-IV.- [Електронний ресурс].-Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
7. «Про господарські товариства»: Закон України від 19.10.1991 р. № 1576-ХІІ.- [Електронний ресурс].-Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
8. Ліцензійні умови провадження господарської діяльності арбітражних керуючих (розпорядників майна, керуючих санацією, ліквідаторів), затверджених наказом Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва, Міністерства економіки України від 04.05.2001 р. №72/49.- [Електронний ресурс].-Режим доступу: <https://www.zakon-i-normativ.info>
9. «Про Положення реєстр неплатоспроможних підприємств та організацій»: Постанова від 25.11.1996 р. №1403 [Електронний ресурс].-Режим доступу: <https://www.zakon-i-normativ.info>
10. Доля українських підприємств: Банкрутство чи вільний ринок – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bankruptcy-ua.com/articles/2016>.
11. Войнаренко М.П. Формування системи попередження, прогнозування і подолання банкрутства промислових підприємств. / М.П. Войнаренко, І.В. Троць // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2015. –№4 (20). – С. 272-278. – [Електронний ресурс] – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/n4.html>.

Сидоренко О.О., к.е.н., доцент,
доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Нехай В.А., к.е.н., доцент,
докторант кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Чернігівський національний технологічний університет(м.Чернігів, Україна)
e-mail: sidorenko_aleks85@ukr.net

ОБЛІКОВО-ПОДАТКОВІ НАСЛІДКИ ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК МИНУЛИХ РОКІВ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕНЬ У СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

В процесі здійснення господарської діяльності у суб'єктів господарювання виникають зобов'язання з невизначеною сумою або часом погашення на дату балансу, так звані забезпечення, проте в процесі їх формування, використання та коригування можуть виникати різні обліково-податкові наслідки, особливо у випадку помилкового нарахування забезпечень у минулих роках та виправлення цих помилок у звітному році, що вказує на актуальність теми дослідження.

Забезпечення – зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу [3]. В МСБО 37, забезпечення – зобов'язання з невизначеним строком або сумою. Забезпечення створюється при виникненні внаслідок минулих подій зобов'язання, погашення якого ймовірно призведе до зменшення ресурсів, що втілюють в собі економічні вигоди, та його оцінка може бути розрахунково визначена [1].

Згідно МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи», забезпечення слід визнавати, якщо: а) суб'єкт господарювання має існуюче зобов'язання (юридичне чи конструктивне) внаслідок минулої події; б) ймовірно, що вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, буде необхідним для виконання зобов'язання; в) можна достовірно оцінити суму зобов'язання. При цьому, згідно МСБО 37, «щоб подія була такою, що створює зобов'язання, треба, щоб суб'єкт господарювання не мав реальної альтернативи виконання зобов'язання, створеного подією. Це відбувається лише: а) якщо виконання зобов'язання може бути примусово забезпечене в судовому порядку, або б) у разі конструктивного зобов'язання, в якому подія (яка може бути дією суб'єкта господарювання) створює обґрунтоване очікування в інших сторін, що суб'єкт господарювання виконає своє зобов'язання» [1].

Забезпечення створюються для відшкодування наступних (майбутніх) операційних витрат на:

- виплату відпусток працівникам;
- додаткове пенсійне забезпечення;
- виконання гарантійних зобов'язань;
- реструктуризацію, виконання зобов'язань при припиненні діяльності;
- виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів тощо [3].

Згідно П(с)БО 11 «Зобов'язання», нарахування (збільшення) забезпечення відображається по дебету рахунку обліку витрат одночасно з кредитом рахунку обліку забезпечення (за винятком суми забезпечення, що включається до первісної вартості основних засобів).

Залишок забезпечення переглядається на кожну дату балансу та, у разі потреби, коригується (збільшується або зменшується). У разі відсутності ймовірності вибуття активів для погашення майбутніх зобов'язань сума такого забезпечення підлягає сторнуванню [3].

Проте, в попередньому абзаці, йдеться про списання забезпечення або його зменшення у зв'язку з тим, що його сума вже непотрібна, оскільки розмір очікуваного зобов'язання зменшився, або зменшилась ймовірність вибуття активів чи така ймовірність взагалі відсутня.

Водночас, на нашу думку, у випадку, якщо це забезпечення було нараховано помилково (наприклад згідно бухгалтерської довідки розмір забезпечення складає 100 тис. грн., а бухгалтером при перенесенні в реєстри обліку було допущено помилку і внесено 1000 тис. грн.), то сторнування можна використовувати лише в тому році, я якому було створене таке забезпечення. Якщо ж забезпечення було помилково створено у минулих роках, то при виправленні помилки вже слід використовувати вимоги П(с)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», а саме: «виправлення помилок, допущених при складанні фінансових звітів у попередніх роках, здійснюється шляхом коригування сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітного року, якщо такі помилки впливають на величину нерозподіленого прибутку (непокритого збитку» [2], в такому разі проведення в нашому умовному прикладі на суму 900 тис грн. буде мати вигляд Д-т 47 – К-т 44.

Згідно пп. 139.1.1. Податкового кодексу України, при формуванні забезпечень можуть виникати такі різниці:

1. Фінансовий результат до оподаткування збільшується на суму витрат на створення забезпечень (резервів) для відшкодування наступних (майбутніх) витрат (крім забезпечення (резерву) витрат на оплату відпусток працівникам, інших виплат, пов'язаних з оплатою праці, та витрат на сплату єдиного соціального внеску, що нараховується на такі виплати) відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

2. Фінансовий результат до оподаткування зменшується:

— на суму використання створених забезпечень (резервів) витрат (крім забезпечення (резерву) витрат на оплату відпусток працівникам, інших виплат, пов'язаних з оплатою праці, та витрат на сплату єдиного соціального внеску, що нараховується на такі виплати), сформованого відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

— на суму коригування (зменшення) забезпечень (резервів) для відшкодування наступних (майбутніх) витрат (крім забезпечення (резерву) на відпустки працівникам, інших виплат, пов'язаних з оплатою праці, та витрат на сплату єдиного соціального внеску, що нараховується на такі виплати), на яку збільшився фінансовий результат до оподаткування відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності [4].

Таким чином, при зменшенні, помилково нарахованого забезпечення у минулих роках, підприємство не буде мати права зменшити фінансовий результат до оподаткування, оскільки, в даному випадку, не відбувається збільшення фінансового результату до оподаткування згідно національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності.

Список використаних джерел

- 1.МСБО 37 “Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи” URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_051. (дата звернення: 26.11.2018).
- 2.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» Затверджено наказом Міністерства фінансів від 25 травня 1999 року № 137 URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99> (дата звернення: 26.11.2018).
- 3.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» Затверджено наказом Міністерства фінансів від 31 січня 2000 року № 559. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00> (дата звернення: 26.11.2018).
- 4.Податковий кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 26.11.2018).

Микитюк О.В., здобувач другого (магістерського) рівня спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», факультет менеджменту і економіки
Науковий керівник: **Шиян Н.І.**, к.е.н., доцент
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва
e-mail:natashyan1@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Будь яке підприємство або компанія намагається отримати якомога більший дохід від своєї діяльності, а відповідно прагне не тільки продати свій товар (послугу) за максимально високою на ринку ціною, а скоротити, оптимізувати свої витрати на виробництво й реалізацію продукції. Тому однією з важливих функцій підприємства (компанії) є мінімізація витрат виробництва [1].

У величній витрат знаходять відображення всі сторони виробничо-господарської діяльності компанії. Чим краще працює підприємство, економічніше і раціональніше використовує воно власні ресурси, вдосконалює свою техніку, тим нижчою буде собівартість виготовленої продукції. Крім того, цей показник тісно пов'язаний з ціною продукції. Це виявляється в тому, що собівартість слугує базою ціни товару і її нижньою межею для виробника, щоб забезпечити процес відтворення виробництва. Відпускати ціну нижче за собівартість підприємству не вигідно, оскільки в такому випадку воно ризикує зазнати збитків [2-3].

Показник собівартості дає можливість глибоко аналізувати економічний стан підприємства (галузі) і виявляти резерви підвищення ефективності виробництва [4,5]. За інших однакових умов підприємство тим більше одержуватиме прибутку на одиницю продукції, чим нижча її собівартість і навпаки. Із зниженням собівартості зростає цінова конкурентоспроможність продукції, а отже, і зміцнюються позиції підприємства на товарному ринку.

Важливо зазначити й те, що прибутковість підприємства знаходиться в оберненій залежності від собівартості. Із її зниженням підвищується окупність витрат прибутком, створюються сприятливі умови для прискорення темпів розширеного відтворення, підвищення матеріальної зацікавленості працівників у результатах своєї праці.

Щоб сформулювати загальне уявлення про те, які закономірності діють у формуванні витрат при виробництві сільськогосподарської продукції в Україні, ми звернули до офіційних даних, представлених в табл. 1.